

Maagilised taimed ja taimemaagia

Taimi Puusepp Näituse kuraator

6. - 14. novembril toimub Tallinna Botaanikaaias näitus "Maagilised taimed ja taimemaagia".

Taimedel on juba iidsetest aegadest alates olnud eriline koht inimeste elus ja südames. Neid on kasutatud rituaalides, on usutud nende tervendavasse jõusse, neile on omistatud maagilisi võimeid. Paljud inimesed kannavad haiguste või hädaohu vältimiseks amulette, mille valmistamiseks on kasutatud taimede õisi, seemneid,

lehti või juuri. Armunud on kasutanud armsama lummamiseks nõiajooki, mis oli valmistatud fallosekujulistest taimedest nagu alraun, zhenshenn või ingver. Zhenshenn on Hiina muinasjutude imejuur, mis aitab kõigi hädade vastu ja annab tagasi nooruse. Hiina nõiad on selle taime müstilise välimusega juurt ja risoomi iidsetest aegadest kasutanud armastuse amulettina ja suguiha suurendajana, samuti kurjade nõidade võlujõu murdmise loitsudes. Kõikidest taimedest kõige maagilisemaks peetakse

alrauna. Ta on tõhusaima toimega taim armumaagias. Kui reedel alrauni juur valge veini pudelisse panna ning siidist ja sametist kotis kaasas kanda, annab see kandjale suure seksuaalse jõu ja veeluse. Kui juur panna abieluvoodis padja alla, teeb see armastajapaari väga kirglikuks. Araabiamaades kannavad vähenenud seksuaalse jõuga mehed alraunist tehtud keed kui mehelikkust tõstvat amuletti. Oeldakse, et kui raha panna karpi koos alrauni juurega, kahekordistub see ühe ööga. Usuti, et alrauniga võituna saavad nõiad lennata, nähtamatuks muutuda ning kehas-tuda linnuks või loomaks.

Katsed lugeda tulevikku on pakkunud suurt huvi kõigile kultuuridele läbi aegade. Näiteks keldid ja indiaanlased uskusid, et teatud taimede rituaalne kasutamine avab inimesele nende hinged, mis siis nägemuste ja unenägude kaudu talle teed näitavad. Põhja-Ameerika lõunaosast ja Kesk-Ameerikast pärinev uimakaktus on olnud maagiline ja püha taim rohkem kui 30 indiaani hõimu juures. Teda kasutati selgelt-nägemise, religioosete nägemuste, ettekuulutamise, tervendamise, sõjas julguse andmise ja kadunud asjade leidmise juures. Indiaanlased arvasid, et uimakaktus on saadetud jumalate poolt. Tema abil said surelikud ja surematu vahetult suhelda. Meie koduaedades levinud kurekella on kasutatud tõelise armastuse leidmiseks ja kaotatud armastuse tagasisaamiseks. Teda kasutatakse ka vaprust ja julgust esilekutsuvates loitsudes. Euroopas on aga loorberilehtedega püütud esile kutsuda unenägusid inimesest, kellesse meil on saatusest määratud armu-

Kurekell

Saialill

da. Selleks kinnitage enne magaminekut iga padjanurga külge loorberileht ning üks pange padja alla ning näetegi unes oma tõelist armastust. Tasub proovida! Kui teid aga ootab ees rännak, siis võtke kaasa kotike pujuürdiga. See kaitseb matkajat väsimuse, päikese, mürgituste, metsloomade, väikeste vallatute haldjate ja ebasõbralike vaimude eest. Maagilise taimena on tuntud ka saialill. Ta kaitseb kurjade inimeste ja nõiduse eest, kutsub esile prohvetlikke unenägusid, tugevdab füüsilist jõudu ning aitab

saavutada edu kõigis eluvaldkondades. Usutakse, et isegi saialille vaatamine aitab vabaneda kurjust ja ühtlasi parandab ka silmanägemist.

Näitusel on tutvustatud veel palju teisi taimi, kellel on kaitsvad, tervendavad, armastust, õnne, edu ja raha ligimeelitavad omadused.

Kohal on ka aroomiteraapeudid, kes näitavad oma oskusi 6. ja 7. novembril. Taimede hingemaailma aitavad soovijaid viia shamaanid 6. ja 13. novembril.

Infarktiohtu saab selgitada iseseisvalt

Ülo Mäe

Pirita Südameliidu juhatase esimees

Eesti on tõusnud infarkti surmade näitaja poolest Euroopas "auväärselt" teiselt kohalt esimeseks. Tulevast aastast hakatakse ka meil ellu viima südamehaiguste ennetamise riiklikku programmi. Sellest võivad esmalt praegused lapsed ja noorukid.

Praegu varitseb infarktioht inimesi alates neljakümne aastast eluaastast. Põhilistest riskiteguritest - loomsetest rasvadest kolesteroolirikas ja soolane toit ja vähene füüsiline aktiivsus koos sellega kaasneva ülekaalulisusega, suitsetamine, pidevalt kõrge vererõhk - on põhilikult räägitud meie tervisepäevadel ja ka linnaoasa

lehes.

Alljärgnevalt sellest, kuidas iseseisvalt teada saada juba varitsevast infarktiohust. Teatavasti tekib infarkt - südamelihase pöördumatu kahjustus - hapnikupuuduse tagajärjel. Elutegevuseks vajalik hapnik transporditakse südamelihasesse koos verega südant pärjana ümbritsevate arterite, pargarterite kaudu. Eelpool nimetatud põhiliste riskitegurite pikemaajalisel toimimisel pargarterid ahenevad, rahvakeeles - lubjastuvad. Mitmesuguste tegevuste, eriti füüsilise pingutuse tagajärjel südamelihase hapnikuvajadus suureneb. Ahenevad pargarterite puhul tekib koormuse suurenedes südamelihases hapnikupuudus, millega kaasneb valusündroom. Sõltuvalt soonte seisundist (üks või mitu

soont on ahenenud üle poole või täielikult) ja koormuse suuruselt tekib, kas rinnaku või südame piirkonnas või mõlemas, pitsitus-surumistunne, nõrgem või teravam valu, mis võib kiireguda vasakusse kätte ja ka rindkere ülemisse ossa, kaela piirkonda.

Valusündroom võimaldabki igapähe iseseisvalt pargarterite seisundist teada saada. Selleks, riietuge vastavalt ilmale ja tehke kindimisprotseduur alljärgnevalt: 1) tavalist rahulikku kindimist 3-5 minutit; 2) kiirem kõnd kiirusega ca 8 sammu 5 sekundiga - 3 kuni 5 minutit. Kui pitsitustunnet (ja valusündroomi) ei teki, jätkake kiirust suurendades; 3) väga kiire kõnd ca 12 sammu 5 sekundiga - ca 3 minutit. Kohe, kui ilmnevad pitsitus-surumistun-

demärgid, katkestage tegevus, ära ootamata valusündroomi tekkimist.

Pitsitus-surumistunde ilmne-misel tuleb pöörduda kohe perearsti poole, et teid suunataks koormustesti tegema, sest lamamisasendis tehtud tavaline kardiogramm pargarterite tege-likust olukorrast õiget pilti ei anna. Alates 45.-50. eluaastast võib pargarterite seisund muutuda mõne kuuga, eriti kui olete kõrge kolesteroolitasemega väheliikuv ülekaaluline ja suitsetaja. Selle-pärist - testige end 2-3 korda aas-tas, eriti need, kellel pole infarkti veel olnud. Pargarterite ahenemine on salakaval haigus. Tavalise rahu-liku elu korral võib see areneda märkamatuult ohtlikult kaugele. Kui tuleb teha ootamatuid tugevaid füüsilisi pingutusi - kar-

tuli- või juurviljakoti tõstmine, auto lumest välja lükkamine jne - võib see lõppeda ka surmava infarktiga, õnnelikumal juhul väga tugeva valusündroomiga. Siis päästab ainult kas mõne soone laiendamine või südameoperat-sioon. Kui sellega hiljaks jää-dakse, rikub kuu või paari pärast toimuv infarkt südamelihase. Väheneb südame pumbafunk-t-sioon. Organismi hapnikuga varustamine halveneb, koos sel-le-ga ka infarkti põdena töövoime. Elu lõpuni tuleb hakata kasutama kalleid südameravimeid, ka vere vedeldamiseks, mis omakorda võib tekitada mao- ja kaksteistsõr-miku haavandeid. Sellepärast - olge hoolas jälgima ka iseseisvalt oma südame tervist.